

СТАНОВИЩЕ

НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА СЪЮЗА НА ОФИЦЕРИТЕ ОТ РЕЗЕРВА "АТЛАНТИК"

След като анализира публикувания Доклад за състоянието на отбраната и Въоръжените сили на Р България през 2011 г., Управителният съвет на Съюза на офицерите от резерва „Атлантик“ изразява одобрение и подкрепа за положителните резултати в развитието на Въоръжените сили. Наред с това споделяме загриженост и безпокойство за някои негативни тенденции през последните 20 години, които не бяха преодолені от предишните правителства и още не са преодолені на сегашния етап в изграждането на отбранителните способности на страната.

Подобрение бележат бойната и тактическата подготовка на войските и силите, включително нарасналите общ брой и мащаб на големите учения с международно участие (34 % растеж спрямо 2010 г.). Положено е ново начало на стратегическото военновременно планиране. Подобрена е системата за командване, която все повече се насища със съвременни електронни средства за комуникация и управление. Въведена бе нова структура на напълно интегрирано Министерство на отбраната – цел, поставена още в началото на 2000 г. Функционира и нова структура на Въоръжените сили с интегрирано оперативно ниво на командване и управление.

Продължи развитието на правно-нормативната база на Министерството на отбраната, като бе приет и дългоочакваният Закон за резерва на Въоръжените сили. Поставено бе стабилно начало на модернизиранието на концептуалната и доктринална база на Въоръжените сили, като бяха приети фундаменталната Доктрина на Въоръжените сили и стройна архитектура за следващите по-ниски равнища на доктриналните документи.

Приключиха няколко необходими модернизационни проекта за ВВС и ВМС. Продължи успешното участие на Въоръжените сили в съюзни операции за управление на кризи, както и за оказване помощ на населението в кризисни ситуации в различни региони на страната.

Подобрен бе мениджмънтът на отбраната, намален бе численият състав на централната администрация и бе разработен модел за управление на риска в отбранителното планиране. Въведени са модерни методи за управление на отбранителните програми. Положителни резултати има и в мерките за борба срещу корупцията, включително свеждане на корупционния риск до ниски равнища. Успешно вече се осъществява политиката за прозрачност и отчетност в дейността на Министерството на отбраната, което бе признато от неправителствения сектор. Министерството осъществява все по-тясно сътрудничество с неправителствения сектор, макар че продължава понякога да робува на традицията да толерира т. н. казионни организации.

Освен участието във вземането на решения в рамките на НАТО и по общата политика за сигурност и отбрана на ЕС, Министерството на отбраната успя да извоюва водещо място за реализиране на два проекта в рамките на НАТО, което е сериозно национално завоевание.

Не може да не отчетем и активността на екипа на сегашния министър за изясняване и за практическото реализиране на концепцията за интелигентна отбрана. Министерството на отбраната следва по-ясно да представя публично какво е извършено и как трансформационните усилия в отбраната и военните способности са стиковани и съответстват на съюзните такива.

Смятаме, че Министерството на отбраната трябва да продължи да проявява необходимата настойчивост пред правителството и парламента за своевременното осигуряване на необходимите ресурси за функционирането на Въоръжените сили. Освен бюджетарния подход, прилаган през последните няколко години, правителството и министерството на отбраната следва да търсят и други, по-гъвкави подходи за осигуряване на необходимите ресурси, както за големите военни модернизационни проекти, така и за ремонт и модернизация на наличната бойна техника. Не бива да се допуска задълбочаване на съществуващите ресурсни ограничения и ерозиране на отбранителните способности на страната до степен под научно определения минимум.

Проектът за нов съвременен многоцелеви тактически изстребител, както и за нова бойна машина за пехотата не трябва да чакат десетилетия. Тяхното прекалено отлагане не спомага за своевременното изграждане на основни способности на въоръжените сили и поддържа продължаващото изоставане на армията ни от повечето съюзни страни. Правителството следва да пречупи тенденцията на застой в капиталовите разходи и да осигури необходимите условия за плавно издигане към равнището на 15% от военния бюджет, съгласно „Бялата книга за отбраната и въоръжените сили”, гарантиращо адекватно изпълнение на съюзните ангажименти и укрепване имиджа на страната като коректен съюзник в Алианса.

Смятаме, че въпреки положените усилия процесите на трансформация във Въоръжените сили са забавени, главно поради недостиг на ресурси и недостатъчно използване на съюзния опит и съдействие. България изостава в изпълнението на критериите по използваемост на Въоръжените сили и този факт следва да буди безпокойство и загриженост у правителството и в Народното събрание, особено по отношение на ВВС. В доклада не е достатъчно отразено до какво ниво е достигнала страната ни в прилагането на приетите досега стандартизационни споразумения с НАТО, които са фундамент за изгражданата оперативна съвместимост с армиите на другите държави от Алианса.

Смятаме, че Комисията по външна политика и отбрана към Народното събрание следва, освен системно да изслушва ръководните лица от Министерството на отбраната и Въоръжените сили по проблемните въпроси, което е на добро ниво засега, да засили и влиянието си за осигуряване на необходимите бюджетни средства за отбрана, по-ефективно да упражнява контрола си за изпълнението на отбранителните програми и състоянието на отбранителните способности на страната. Приоритет на комисията следва да бъде осигуряването на заложените в Бялата книга по отбраната финансови ресурси, които са минимално необходими за функционирането и развитието на Въоръжените сили.

Твърде бавната модернизация на Българската армия и продължаващите съкращения все още демотивират военнослужещите, независимо от положителните промени. След като бе въведено интегрираното министерство, забелязваме забавяне в темповете за издигане на професионалната подготовка на административния апарат, което често пъти води до нисък административен капацитет и необосновано забавяне на важни процедури и документи.

Следва внимателно да бъдат обмисляни съкращенията при изпълнение на Плана за развитие на въоръжените сили, така че личният състав на въоръжените сили след неговото изпълнение да бъде стабилизирани на определеното равнище, както бе направено в редица страни от НАТО като Нидерландия, Норвегия, Унгария, Чехия, балтийските държави, Словакия, Словения и други. След 2014 година да се постигне структурна стабилност на Въоръжените сили и се осъществи еволюционното им развитие и модернизация.

гр.София,

8 май, 2012 г.